TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2009. gada 10. septembrī*

Lieta C-366/08

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Oberlandesgericht München* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 31. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2008. gada 11. augustā, tiesvedībā

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV

pret

Adolf Darbo AG.

TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], tiesneši T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], E. Juhāss [*E. Juhász*], Dž. Arestis [*G. Arestis*] (referents) un J. Malenovskis [*J. Malenovský*],

* Tiesvedības valoda — vācu.

ģenerāladvokāts Ī. Bots [*Y. Bot*],
sekretārs N. Nančevs [*N. Nanchev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 20. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV* vārdā — R. Burkharts [*R. Burkhardt*], *Rechtsanwalt*,

— *Adolf Darbo AG* vārdā — D. Gorni [*D. Gorny*], *Rechtsanwalt*,

— Vācijas valdības vārdā — M. Lumma [*M. Lumma*] un J. Mellers [*J. Möller*], pārstāvji,

— Francijas valdības vārdā — A. Adams [*A. Adam*] un R. Lūsli-Suransa [*R. Loosli-Surrans*], pārstāvji,

— Austrijas valdības vārdā — K. Pezendorfere [*C. Pesendorfer*], pārstāve,

— Polijas valdības vārdā — M. Dovģelevičs [*M. Dowgielewicz*], pārstāvis,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — F. Erlbahers [*F. Erlbacher*] un L. Pinjataro-Nolina [*L. Pignataro-Nolin*], pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālo nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 20. februāra Direktīvas 95/2/EK par pārtikas piedevām, kas nav krāsvielas vai saldinātāji (OV L 61, 1. lpp.), kura grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 15. oktobra Direktīvu 98/72/EK (OV L 295, 18. lpp.; turpmāk tekstā — "Direktīva 95/2"), III pielikuma A daļu un Padomes 2001. gada 20. decembra Direktīvas 2001/113/EK, kas attiecas uz cilvēku uzturam paredzētiem augļu džemiem, želejām un marmelādēm un saldinātu kastaņu biezeni (OV 2002, L 10, 67. lpp.), I pielikuma II daļas otro sadaļu.

2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedības ietvaros starp *Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV* (turpmāk tekstā — "*ZBW*") un *Adolf Darbo AG* (turpmāk tekstā — "*Darbo*"), sabiedrību, kas dibināta saskaņā ar Austrijas tiesībām, par to, ka *Darbo* tika aizliegts Vācijā tirgot augstākā labuma džemu, kuram bija pievienots potaša sorbāts (E 202), un tika noteikts pienākums atlīdzināt *ZBW* izmaksas, kas radušās saistībā ar *Darbo* brīdināšanu.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesību akti

3 Direktīvas 95/2 otrajā apsvērumā ir norādīts, ka, pieņemot jebkādus noteikumus par minētajām pārtikas piedevām un to lietošanas nosacījumiem, vispirms ir jāņem vērā, ka ir jāaizsargā patērētājs.

4 Šīs direktīvas ceturtajā apsvērumā ir norādīts, ka, ņemot vērā jaunāko zinātnisko un toksikoloģisko informāciju par šīm vielām, dažas no tām jāatļauj izmantot vienīgi konkrētos pārtikas produktos un ar konkrētiem lietošanas nosacījumiem.

5 Saskaņā ar minētās direktīvas 1. pantu tā ir īpaša direktīva, kuras regulējums ir ietverts vispārējā direktīvā Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīvas 89/107/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pārtikas piedevām, ko atļauts izmantot cilvēku uzturā, 3. panta nozīmē (OV 1989, L 40, 27. lpp.). Direktīva 95/2 attiecas uz pārtikas piedevām, kas nav krāsvielas vai saldinātāji, un attiecas vienīgi uz enzīmiem, izņemot tos, kas ir minēti šīs direktīvas pielikumos.

6 Saskaņā ar minētās direktīvas 1. panta 3. punkta a) apakšpunktu "konservanti" ir vielas, kas pagarina pārtikas produkta glabāšanas laiku, aizsargājot šo produktu no mikroorganismu izraisītas bojāšanās.

7 Saskaņā ar Direktīvas 95/2 2. panta 1. un 4. punktu:

"1. Tikai I, III, IV un V pielikumā uzskaitītās vielas var lietot pārtikas produktos 1. panta 3. un 4. punktā minētajos nolūkos.

[..]

4. Piedevas, kas minētas III un IV pielikumā, drīkst izmantot vienīgi pārtikas produktos, kuri iekļauti šajos pielikumos, un ar tajos paredzētajiem nosacījumiem.

[..]"

8 Šīs direktīvas III pielikuma A daļa attiecas uz konservantiem un antioksidantiem, kurus drīkst izmantot ar konkrētiem nosacījumiem un kuri ir tādi kā sorbāti, benzoāti un p-hidroksibenzoāti. Potaša sorbāts var tikt pievienots šādiem pārtikas produktiem:

"[..]

Džemi, želejas, marmelādes ar zemu cukura saturu, kā arī līdzīgi mazkaloriju vai bezcukura produkti un citi augļu pārstādes produkti, *Mermeladas*.

[..]”

9 Minētās direktīvas III pielikuma B daļā ir paredzēts, ka sēra dioksīds un dažādi sulfīti var tikt pievienoti šādiem pārtikas produktiem:

“[..]

Džemiem, želejām un marmelādēm [Padomes 1979. gada 24. jūlija] Direktīvas 79/693/EEK [par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu saistībā ar džemiem, želejām un augļu marmelādēm, kā arī kastaņu biezeni, kas grozīta ar Padomes 1988. gada 18. novembra Direktīvu 88/593/EEK (OV L 205, 5. lpp.; turpmāk tekstā — “Direktīva 79/693”)] (izņemot augstākā labuma džemu un augstākā labumu želeju) un citiem augļu pārstādes mazkaloriju produktiem.

[..]”

10 Direktīvas 79/693 piektajā apsvērumā ir noteikts, “ka jauns produktu veids ar samazinātu cukura daudzumu ir parādījies noteiktos tirgos, bet šo produktu rūpnieciskā izstrāde vēl nav beigusies; ka tādēļ iesākumā dalībvalstīm ir jāatstāj iespēja uz šiem produktiem attiecināt vai neattiecināt džema, želejas, marmelādes vai kastaņu biezeņa jēdzienus [..]”.

11 Saskaņā ar šīs direktīvas 1. pantu tā it īpaši attiecas uz "džemu" un "augstākā labuma džemu".

12 Saskaņā ar minētās direktīvas 2. pantu dalībvalstis pieņem visas nepieciešamās tiesību normas, lai šīs direktīvas I pielikumā definētie produkti varētu tikt tirgoti vienīgi, ja tie atbilst minētajā direktīvā paredzētajām definīcijām un noteikumiem.

13 Direktīvas 79/693 3. pantā ir noteikts:

"1. Produktu nosaukumus, kas uzskaitīti I pielikumā, attiecina tikai uz tajā norādītajiem produktiem, kuru šķīstošās sausnas saturs ir 60 % vai lielāks atbilstoši refraktometra rādījumiem.

2. Turklāt dalībvalstis savā teritorijā var atļaut izmantot I pielikumā izklāstītos nosaukumus produktu apzīmēšanai, kuri pilnībā atbilst citām šīs direktīvas normām, izņemot tām, kas paredzētas III pielikuma B daļā, un kuru šķīstošās sausnas saturs ir mazāks par 60 %.

[..]"

14 Šīs direktīvas 7. panta 3. punkta b) apakšpunktā ir paredzēts:

"I pielikumā minēto produktu etiķetēšanā tiek iekļauti šādi obligātie formulējumi:

[..]

b) formulējums "kopējais cukura saturs … g uz 100 g", ar skaitli norādot vērtību, kas gatavajam produktam noteikta ar refraktometru 20 °C temperatūrā, ar precizitāti ±3 refraktometrijas grādi; [..]."

15 Minētās direktīvas I pielikumā ir noteiktas gatavo produktu, it īpaši augstākā labuma džema un džema, definīcijas:

"[..]

1. augstākā labuma džems:

līdz atbilstīgai želejveida konsistencei sagatavots maisījums, kas sastāv no cukura un mīkstuma:

— kas ir vai nu no vienas augļu sugas,

— vai kas ir no divām vai vairākām augļu sugām, izņemot ābolus, bumbierus, plūmes ar kauliņu, melones, arbūzus, vīnogas, ķirbjus, gurķus un tomātus.

Mīkstuma daudzumam, kas nepieciešams 1000 gramu gatavā produkta ieguvei, jābūt vismaz:

450 gramiem — parasti,

[..]

2. džems:

līdz atbilstīgai želejveida konsistencei sagatavots maisījums, kas sastāv no cukura, kā arī no mīkstuma un/vai biezeņa:

— kas ir vai nu no vienas augļu sugas,

— vai kas ir no divām vai vairākām augļu sugām.

Mīkstuma un/vai biezeņa daudzumam, kas nepieciešams 1000 gramu gatavā produkta ieguvei, jābūt vismaz:

350 gramiem — parasti,

[..].”

16 Saskaņā ar Direktīvas 2001/113, ar kuru tika atcelta Direktīva 79/693 ar iedarbību no 2003. gada 12. jūlija, 1. pantu šo direktīvu piemēro I pielikumā definētajiem produktiem, izņemot tos, kas paredzēti konditorejas izstrādājumu, mīklas izstrādājumu un cepumu ražošanai.

17 Direktīvas 2001/113 I pielikumā netiek nekādā veidā būtiski grozītas jēdzienu “džemi” un “augstākā labuma džemi” definīcijas, kas noteiktas Direktīvas 79/693 I pielikumā. Direktīvas 2001/113 I pielikuma II daļā turklāt ir noteikts:

“Produktos, kas definēti I daļā, jābūt 60 % vai lielākam šķīstošas sausnas saturam atbilstīgi refraktometra rādījumiem, izņemot tos produktus, kuros cukurs ir daļēji vai pilnībā aizstāts ar saldinātājiem.

Tomēr, neskarot [Eiropas Parlamenta un Padomes 2000. gada 20. marta] Direktīvas 2000/13/EK [par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz pārtikas produktu marķēšanu, noformēšanu un reklāmu (OV L 109, 29. lpp.] 5. panta 1. punktu, dalībvalstis, ņemot vērā dažus konkrētus gadījumus, var atļaut lietot rezervētos

nosaukumus attiecībā uz produktiem, kuri definēti I daļā un kuros šķīstošas sausnas saturs ir mazāks nekā 60 %."

18 Eiropas Parlamenta un Padomes 1994. gada 30. jūnija Direktīvā 94/35/EK par saldinātājiem, kurus lieto pārtikas produktos (OV L 237, 3. lpp.), ir noteikts:

"3. Šajā direktīvā pielikuma III slejā minētos terminus "bez pievienotā cukura" un "ar pazeminātu enerģētisko vērtību" formulē šādi:

— "bez pievienotā cukura": bez pievienotiem monosaharīdiem vai disaharīdiem vai jebkādas citas pārtikas piedevas, kuru lieto tās saldinātājīpašību dēļ,

— "ar samazinātu enerģētisko vērtību": ar enerģētisko vērtību, kas samazināta vismaz par 30 % salīdzinājumā ar sākotnējo pārtikas produktu vai līdzvērtīgu produktu."

Valsts tiesiskais regulējums

Vācijas tiesību akti

19 Saskaņā ar 2005. gada 1. septembra Pārtikas, izstrādājumu un dzīvnieku barības kodeksa (*Lebensmittel-, Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuchs*) 2006. gada 26. aprīļa redakcijā (*BGBl.* 2006 I, 945. lpp.) 6. pantu:

"Aizliegumi attiecībā uz pārtikas piedevām

1. Ir aizliegts

1) pārtikas, kuru ir paredzēts laist apgrozībā, komerciālajā ražošanā vai apstrādē

a) izmantot neatļautas pārtikas piedevas [..],

[..]

2. laist komerciālajā apgrozībā pārtiku, kas ir ražota vai apstrādāta, neievērojot 1) apakšpunktā paredzēto aizliegumu, vai neatbilst kādam no noteikumiem, kas izdoti atbilstoši 7. panta 1. punktam vai 2. punkta 1) vai 5) apakšpunktam."

20 Saskaņā ar 1998. gada 29. janvāra Rīkojuma par pārtikas piedevu atļauju tehnoloģiskām vajadzībām (*Verordnung über die Zulassung von Zusatzstoffen zu Lebensmitteln zu technologischen Zwecken*, *BGBl.* 1998 I, 230. lpp.) 5. pielikuma A daļā ietvertajiem sarakstiem Nr. 1 un Nr. 2 potaša sorbāts ir atļauts kā pārtikas piedeva vienīgi "džemiem ar samazinātu cukura daudzumu, želejām, marmelādēm, kā arī līdzīgiem mazkaloriju produktiem vai produktiem bez cukura un citiem augļu pārstādes produktiem; *mermeladas*".

21 Saskaņā ar 2003. gada 23. oktobra Rīkojuma par džemiem un noteiktiem līdzīgiem produktiem (*Verordnung über Konfitüren und einige ähnliche Erzeugnisse*, *BGBl.* 2003 I, 2151. lpp.) 4. pantu pārtikas produkti, saistībā ar kuriem tiek izmantots šī rīkojuma I pielikumā minētais nosaukums un saistībā ar kuriem netiek ievēroti šajā pielikumā paredzētie nosacījumi, nevar tikt laisti komerciālā apgrozībā.

22 Minētā rīkojuma I pielikuma I daļā saskaņā ar Direktīvu 2001/113 ir noteiktas prasības attiecībā pret džemu ražošanu, kuri tiek kvalificēti par "augstākā labuma džemiem". Šī pielikuma II daļā ir noteikts:

"1. I nodaļā noteiktajiem produktiem šķīstošās sausnas saturam ir jābūt vismaz 60 % [..], izņemot produktus, kuros cukurs pilnīgi vai daļēji ir aizstāts ar saldinātāju atbilstoši rīkojumam.

[..]"

Austrijas tiesību akti

23 Federālā veselības un sieviešu jautājumu ministra 2004. gada rīkojuma par augļu džemiem, želejām, marmelādēm un kastaņu biezeni (*Verordnung der Bundesministerin für Gesundheit und Frauen über Konfitüren, Gelees, Marmeladen und Maronenkrem*, *BGBl*. II, 367/2004) 3. pantā ir noteikts:

"1. 1. panta 1. punktā noteiktajiem produktiem šķīstošās sausnas saturam ir jābūt vismaz 60 % [..], izņemot produktus, kuros cukurs pilnīgi vai daļēji ir aizstāts ar saldinātāju. [..]

2. Augļu džemos, želejās un marmelādēs ar samazinātu cukura daudzumu šķīstošās sausnas saturs ir mazāks nekā 60 %, taču ne mazāks par 45 % [..] un augļu saturs tajos atbilst vismaz "ekstra" kategorijas produktu prasībām."

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

24 *Darbo* tirgo džemus ar apzīmējumu "augstākā labuma džems" gan 25 gramu iepakojumos, gan arī — smalkmaizīšu pagatavošanai — lielā iepakojumā, kuri satur kālija sorbātu (E 202) un kuros ir cukurs, t.i., šķīstošās sausnas saturs, 58 % apmērā.

25 *ZBW*, prasītāja pirmajā instancē, uzskatīja, ka attiecīgie džemi nebija ar pazeminātu cukura daudzumu, un lūdza *Landgericht München*, lai tā aizliegtu *Darbo* tirgot Vācijā attiecīgos džemus un piespriestu *Darbo* atlīdzināt brīdināšanas izdevumus.

26 *Darbo* lūdza noraidīt prasību, norādot, ka džemiem bija pazemināts cukura daudzums, līdz ar ko potaša sorbāta pievienošana bija atļauta saskaņā ar Direktīvu 95/2. Tādēļ *Darbo* uzskata, ka, tā kā tās džemi tika likumīgi tirgoti Austrijā, to tirgošana Vācijā arī bija likumīga.

27 Ar 2007. gada 25. septembra spriedumu *Landgericht München* apmierināja *ZBW* prasījumus. Pēc tam *Darbo* šo spriedumu pārsūdzēja *Oberlandesgericht München*.

28 Šī tiesa uzskata, ka, tā kā formulējums "ar pazeminātu cukura daudzumu" Direktīvas 95/2 III pielikuma A daļā neietver džemus, kas tiek kvalificēti par "augstākā labuma džemiem", potaša sorbāts nevar tikt pievienots kā konservants šiem džemiem. Šādā gadījumā *Darbo* nebija iespējas tirgot savus džemus ne Vācijā, ne Austrijā.

29 Ja, tieši pretēji, augstākā labuma džemi netiek izslēgti no "džemu ar pazeminātu cukura daudzumu" definīcijas, pamata prāvas iznākums ir atkarīgs no nosacījumiem, ar kuriem ir jāuzskata, ka šiem džemiem ir pazemināts cukura daudzums. Šajā sakarā ir jānosaka, vai šāds formulējums arī ietver džemus ar šķīstošās sausnas saturu 58 % apmērā.

30 Šajos apstākļos *Oberlandesgericht München* nolēma apturēt tiesvedību lietā un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai jēdziens "džemi ar samazinātu cukura daudzumu" Direktīvas 95/2 [..] III pielikuma A daļā ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver arī džemus ar apzīmējumu "augstākā labuma džems?"

2) Ja uz pirmo jautājumu tiek atbildēts apstiprinoši:

a) kā citādi ir jāinterpretē jēdziens "džemi ar samazinātu cukura daudzumu" Direktīvas 95/2 [..] III pielikuma A daļā?

b) vai šis jēdziens īpaši ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ietver arī džemus ar apzīmējumu "augstākā labuma džems", kuros šķīstošās sausnas saturs ir 58 %?

3) Ja uz pirmo jautājumu un otrā jautājuma b) punktu tiek atbildēts apstiprinoši:

Vai Direktīvas 2001/113 [I pielikuma II daļas otrā sadaļa] [..] ir jāinterpretē tādējādi, ka apzīmējumu "augstākā labuma džems" var izmantot džemiem, kuros šķīstošās sausnas saturs ir mazāks nekā 60 %, arī tad, ja attiecībā uz šādiem džemiem apzīmējumam "džemi" nav noteiktas zemākas prasības?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo un otro jautājumu

31 Ar diviem pirmajiem jautājumiem, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 95/2 III pielikuma A daļā paredzētais jēdziens "džemi ar samazinātu

cukura daudzumu" ietver džemus, kas tiek kvalificēti par "augstākā labuma džemiem", kuru cukura saturs ir 58 %.

32 Lai atbildētu uz uzdotajiem jautājumiem, vispirms ir jānosaka, vai nosaukumā "džemi" šīs tiesību normas nozīmē ietilpst arī produkti, kas tiek kvalificēti par "augstākā labuma džemiem".

33 Direktīva 95/2 ir īpaša direktīva, kuras regulējums ir ietverts vispārējā direktīvā Direktīvas 89/107 3. panta nozīmē, un paredz dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz pārtikas piedevām, ko atļauts izmantot cilvēku uzturā.

34 Direktīvas 95/2 III pielikums attiecas uz konservantiem un antioksidantiem, kurus drīkst izmantot ar konkrētiem nosacījumiem pārtikas produktos. Šī pielikuma A daļā ir it īpaši paredzēts, ka potaša sorbāts var tikt pievienots šādiem pārtikas produktiem: "džemi, želejas, marmelādes ar zemu cukura saturu, kā arī līdzīgi mazkaloriju vai bezcukura produkti un citi augļu pārstādes produkti, *Mermeladas*".

35 Šajā tiesību normas formulējumā ir norādīts uz jēdzienu "džemi ar samazinātu cukura daudzumu", bet tomēr nav konkretizēts, vai nosaukums "džemi" ir izmantots vispārēji, līdz ar to tajā ietilpst ne tikai produkti, kas kvalificēti kā "džemi", bet arī produkti ar nosaukumu "augstākā labuma džemi".

36 Tā kā Direktīvā 95/2 nav definēts nosaukums "džemi", ir jāizmanto Direktīva 79/693 par dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu, it īpaši saistībā ar džemiem, kas ir piemērojami pamata prāvas faktu rašanās laikā, lai noteiktu, vai no šīs direktīvas skatpunkta produkti, kas kvalificēti kā "augstākā labuma džemi", var būt ar samazinātu cukura daudzumu.

37 Šajā sakarā ir jāprecizē, ka ar Direktīvu 2001/113, ar kuru tika atcelta Direktīva 76/693 ar iedarbību no 2003. gada 12. jūlija, netiek nekādā veidā būtiski grozītas Direktīvā 79/693 paredzētās jēdzienu "džemi" un "augstākā labuma džemi" definīcijas.

38 Direktīvas 79/693 3. panta 1. punktā ir paredzēts, ka šīs direktīvas I pielikumā minētie nosaukumi ir paredzēti produktiem, kas tajās ir definēti un kuru šķīstošas sausnas saturam jābūt 60 % vai lielākam atbilstīgi refraktometra rādījumiem.

39 Turklāt saskaņā ar minētās tiesību normas 2. punkta pirmo daļu dalībvalstis savā teritorijā var atļaut izmantot nosaukumus "džemi" un "augstākā labuma džemi" produktu apzīmēšanai, kuri pilnībā atbilst citām šīs direktīvas tiesību normām un kuru šķīstošās sausnas saturs ir mazāks par 60 %.

40 Tādēļ, kā izriet no Direktīvas 79/693 piektā apsvēruma, Kopienu likumdevējs ar šo izņēmumu vēlējās ļaut atstāt dalībvalstīm iespēju attiecināt uz produktiem ar samazinātu cukura daudzumu jēdzienus, kas izklāstīti tās I pielikumā.

41 Turklāt saskaņā ar šīs direktīvas I pielikumu džems ir līdz atbilstīgai želejveida konsistencei sagatavots maisījums, kas sastāv no cukura, kā arī no viena vai vairāku augļu sugu mīkstuma un/vai biezeņa. Šajā pielikumā ir arī norādīts, ka mīkstuma un/vai biezeņa daudzums, kas nepieciešams 1000 gramu gatavā produkta ieguvei, kopumā nedrīkst būt mazāks par 350 gramiem.

42 Saskaņā ar minēto pielikumu augstākā labuma džems ir līdz atbilstīgai želejveida konsistencei sagatavots maisījums, kas sastāv no cukura un no viena vai vairāku augļu sugu mīkstuma, izņemot noteiktus augļus, kas nedrīkst tikt pievienoti. Šajā pašā

pielikumā ir noteikts, ka mīkstuma daudzums, kas nepieciešams 1000 gramu gatavā produkta ieguvei, kopumā nedrīkst būt mazāks par 450 gramiem.

43 No šīm definīcijām izriet, ka šo divu nosaukumu "džemu" atšķirības būtībā izpaužas ražošanā izmantotā augļu mīkstuma koncentrācijā un daudzumā.

44 Šajā sakarā nekas Direktīvas 79/693 tiesību normās nenorāda, ka produktiem, kas kvalificēti kā "augstākā labuma džemi", ir jābūt augstākam cukura daudzumam salīdzinājumā ar produktiem, kas kvalificēti kā "džemi", vai ka vienīgi džemiem var būt samazināts cukura daudzums.

45 Visbeidzot, saistībā ar, konkrētāk, Direktīvu 95/2, ir jānorāda, ka tās pielikumos izklāstītās citas tiesību normas konkrētā un tiešā veidā attiecas uz produktiem, kas kvalificēti kā "džemi" vai "augstākā labuma džemi".

46 Direktīvas 95/2 II pielikumā, kurā ir uzskaitīti pārtikas produkti, kuros var izmantot ierobežotu daudzumu I pielikumā izklāstīto pārtikas piedevu, ir divi atsevišķi piedevu saraksti atkarībā no tā, vai runa ir par nosaukumiem "džemi" vai "augstākā labumu džemi" Direktīvas 79/693 nozīmē.

47 Direktīvas 95/2 III pielikuma B daļa par atļaušanu ar nosacījumiem izmantot sēra dioksīdu un sulfītus noteiktos pārtikas produktos attiecas uz "džemiem, želejām un marmelādēm Direktīvas 79/693/EEK nozīmē (izņemot augstākā labuma džemu un augstākā labuma želeju) un citiem augļu pārstrādes produktiem, ieskaitot produktus ar pazeminātu enerģētisko vērtību". Šajā tiesību normā ir tieši izslēgta iespēja pievienot piedevas produktiem, kas kvalificēti kā "augstākā labuma džemi".

48 No tā izriet, ka Kopienu likumdevējs, kad tas noteica Direktīvas 95/2 II un III pielikuma B daļā sarakstu, lai, pirmkārt, identificētu pārtikas produktus, kuros var tikt izmantots ierobežots skaits šīs direktīvas I pielikumā izklāstīto piedevu, un, otrkārt, identificētu konservantus un antioksidantus, kas ir tādi kā sēra dioksīds un sulfīti un kas ir atļauti ar nosacījumiem, ir tieši nošķīris nosaukumus "džemi" un "augstākā labuma džemi" Direktīvas 79/693 nozīmē.

49 Tomēr Direktīvas 95/2 III pielikuma A daļā tiek atļauta tādu konservantu kā potaša sorbāts pievienošana vienīgi džemiem ar samazinātu cukura daudzumu un netiek sniegtas nekādas papildu norādes par to kvalificēšanu.

50 Šajos apstākļos no iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka nosaukums "džemi" Direktīvas 95/2 III pielikuma A daļas nozīmē ir izmantots vispārīgā veidā un ietver gan produktus, kas kvalificēti kā "džemi", gan tos, kurus sauc par "augstākā labuma džemiem".

51 Otrkārt, ir jāizvērtē, vai augstākā labuma džemi, tādi, kādus tirgo *Darbo* un kuru cukura daudzums ir 58 %, var tikt kvalificēti kā "džemi ar samazinātu cukura daudzumu" Direktīvas 95/2 III pielikuma A daļas nozīmē.

52 Šajā sakarā vispirms ir jānorāda, ka, lai gan šajā tiesību normā nav noteikts nekāds slieksnis, kuru nesasniedzot, džems var tikt uzskatīts par tādu, kam ir samazināts cukura daudzums, šī formulējuma gramatiskā interpretācija liek secināt, ka runa ir par ievērojamu cukura daudzuma samazinājumu salīdzinājumā ar noteikto references daudzumu. Minētajā tiesību normā tiek izmantots īpašības vārds "samazināts", lai kvalificētu cukura daudzumu, kas nepieciešams džemiem saistībā ar šādu pievienošanu.

53 Vācijas valdība savos rakstveida apsvērumos uzskata, ka Direktīvā 95/2 tiek pilnībā ekvivalentā veidā izmantoti jēdzieni "ar samazinātu cukura daudzumu" un "ar pazeminātu enerģētisko vērtību". Līdz ar to šī valdība norāda uz jēdziena "ar pazeminātu enerģētisko vērtību" definīciju Direktīvas 94/35 1. panta 3. punkta nozīmē, saskaņā ar kuru samazinājumam ir jābūt vismaz 30 % apmērā salīdzinājumā ar sākotnējo pārtikas produktu vai līdzīgu produktu.

54 Šajā sakarā ir pietiekami norādīt, ka saskaņā ar Direktīvas 95/2 dažādajiem pielikumiem šie divi jēdzieni attiecas uz dažādiem produktiem, proti, no vienas puses, džemiem un, no otras puses, produktiem, kas ir līdzīgi džemiem. No tā izriet, ka Kopienu likumdevējs nav uzskatījis šo divus jēdzienus par pilnībā ekvivalentiem un ka jēdziens "ar samazinātu cukura daudzumu" obligāti neprezumē samazinājumu 30 % apmērā salīdzinājumā ar noteiktu references vērtību.

55 Katrā ziņā, kā to pamatoti norādījusi Komisija tiesas sēdē, no šo jēdzienu gramatiskās interpretācijas izriet, ka saskaņā ar tiem, lai varētu pievienot potaša sorbātu, ir ievērojami jāsamazina cukura daudzums džemos vai jāsamazina tiem līdzīgu produktu enerģētiskā vērtība.

56 Pēc tam ir jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 95/2 1. panta 3. punktu konservanti ir vielas, kas pagarina pārtikas produkta glabāšanas laiku, aizsargājot šo produktu no mikroorganismu izraisītas bojāšanās.

57 Saskaņā ar zinātniskiem un tehnoloģiskiem kritērijiem, uz kuru pamata tika pieņemta Direktīva 95/2, tehnoloģiskā nepieciešamība pievienot tādu konservantu kā potaša sorbāts džemiem parādās tikai tādu džemu gadījumā, kuriem ir samazināts cukura daudzums, jo šo džemu cukura daudzums nav pietiekams, lai nodrošinātu to konservēšanu.

58 Tomēr Direktīvas 95/2 otrajā apsvērumā ir noteikts, ka, pieņemot jebkādus noteikumus par minētajām pārtikas piedevām un to lietošanas nosacījumiem, vispirms ir jāņem vērā, ka ir jāaizsargā patērētājs.

59 Tādējādi saskaņā ar Direktīvas 95/2 2. panta 1. punktu tikai I, III, IV un V pielikumā uzskaitītās vielas var lietot pārtikas produktos 1. panta 3. un 4. punktā minētajos nolūkos.

60 Šajā sakarā Tiesa ir nospriedusi, ka tehnoloģiskā nepieciešamība ir cieši saistīta ar vērtējumu par to, kas ir nepieciešams sabiedrības veselības aizsardzībai. Nepastāvot tehnoloģiskajai nepieciešamībai, kas pamatotu piedevas izmantošanu, nav nekāda iemesla pieļaut potenciālu veselības risku, kas varētu izrietēt no atļaujas izmantot šo piedevu (skat. Tiesas 2003. gada 20. marta spriedumu lietā C-3/00 Dānija/Komisija, *Recueil*, I-2643. lpp., 82. punkts).

61 Šāds sabiedrības veselības aizsardzības mērķis tādēļ pieprasa, lai šo piedevu izmantošana pārtikā un it īpaši tādu konservantu kā potaša sorbāts izmantošana notiktu saskaņā ar konkrētu tehnoloģisku nepieciešamību. Šajā sakarā Direktīvas 95/2 III pielikuma A daļā tiek pieprasīta ievērojama cukura daudzuma samazināšana džemos, lai ar potaša sorbāta pievienošanu varētu apmierināt konservēšanas tehnoloģisko nepieciešamību.

62 Šajā lietā, tā kā Direktīvā 79/693 references cukura daudzums džemos ir noteikts 60 % apmērā, produktiem, kas kvalificēti kā "augstākā labuma džemi", par kuriem ir runa pamata prāvā un kuru cukura daudzums ir 58 %, cukura daudzums ir tikai ļoti nedaudz samazināts salīdzinājumā ar references vērtību 60 %.

63 Visbeidzot, ir jāpiebilst, kā to Francijas valdība norādīja tiesas sēdē, ka Direktīvas 79/693 7. panta 3. punkta b) apakšpunktā ir noteikts, ka I pielikumā minēto produktu, kuru

starpā ir tie, kas kvalificēti kā "džemi" un "augstākā labuma džemi", etiķetēšanā tiek iekļauts obligātais formulējums "kopējais cukura saturs… g uz 100 g", ar skaitli norādot vērtību ar precizitāti plus vai mīnus 3 refraktometrijas grādi.

64 Kopienu likumdevējs tādējādi ir atzinis, ka plus vai mīnus 3 punktu variācija attiecībā pret references vērtību 60 % nevar būtiski grozīt cukura daudzumu produktos, kas kvalificēti kā "džemi" vai "augstākā labuma džemi". Šajā lietā augstākā labuma džems, kura cukura daudzums ir 58 %, ietilpst pielaižu diapazonā, kuru paredzējis Kopienu likumdevējs cukura daudzuma norādē uz attiecīgo produktu etiķetes.

65 No tā izriet, ka, ņemot vērā Direktīvas 95/2 III pielikuma A daļu saistībā ar tehnoloģisko nepieciešamību, kurai ir jābūt, lai pievienotu konservantus, kā arī šajā direktīvā noteikto sabiedrības veselības aizsardzības mērķi, šī tiesību norma neietver tādus džemus.

66 Tādēļ uz pirmo un otro jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 95/2 III pielikuma A daļā izklāstītais jēdziens "džemi ar samazinātu cukura daudzumu" ietver džemus, kas kvalificēti kā "džemi" un "augstākā labuma džemi", kuru cukura daudzums ir ievērojami samazināts salīdzinājumā ar references vērtību 60 %. Produkti, kas kvalificēti kā "augstākā labuma džemi" un kuru cukura saturs ir 58 %, nevar tikt uzskatīti par tādiem, kuriem ir samazināts cukura daudzums šīs tiesību normas nozīmē.

67 Ņemot vērā atbildi uz pirmo un otro jautājumu, nav jāatbild uz iesniedzējtiesas uzdoto trešo jautājumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

68 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (ceturtā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 1995. gada 20. februāra Direktīvas 95/2/EK par pārtikas piedevām, kas nav krāsvielas vai saldinātāji, kura grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 15. oktobra Direktīvu 98/72/EK, III pielikuma A daļā izklāstītais jēdziens "džemi ar samazinātu cukura daudzumu" ietver džemus, kas kvalificēti kā "džemi" un "augstākā labuma džemi", kuru cukura daudzums ir ievērojami samazināts salīdzinājumā ar references vērtību 60 %. Produkti, kas kvalificēti kā "augstākā labuma džemi" un kuru cukura saturs ir 58 %, nevar tikt uzskatīti par tādiem, kuriem ir samazināts cukura daudzums šīs tiesību normas nozīmē.

[Paraksti]